

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813
IJKR 2018; 4(2): 05-07
© 2018 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 02-02-2018
Accepted: 03-03-2018

ಡಾ.ಅಶೋಕ ಜಿ. ಹೊಳಕ್ಕರ್
ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಗುಲಬರ್ಗಾ

ದಲಿತ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಮಾಯಾವತಿ ಜೀ ಅವರ ಪಾತ್ರ

ಡಾ.ಅಶೋಕ ಜಿ. ಹೊಳಕ್ಕರ್

1. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಇದು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ. 1848ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಂತಹ. ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿ ಸಾವಿತ್ರಿಬಾಯಿ ಫುಲೆ, ಇವರೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಲಿತರು ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಕೋಲ್ಲಾಪುರ ಭತ್ತಿಪತಿ ಶಾಹು ಮಹಾರಾಜ ಹಾಗೂ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಿಂದ ಈ ಚಳುವಳಿ ಹಬ್ಬಿತು.

ಮಾಹಾತ್ಮ ಫುಲೆ ಮತ್ತು ಭತ್ತಿಪತಿ ಶಾಹುಮಹಾರಾಜರಿಂದ ಬೆಳೆದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರ ಅಥವಾ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುನ್ನಡೆಸಿದರಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಶೋಷಿತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ಉದ್ಯೋಗ,ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರ, ಮತದಾನ ಮಾಡುವಹಕ್ಕು, ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರು ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಫಲತಂದು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮಹಾದಾಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ ಚುನಾಯಕಗಳನ್ನು 1932ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡರಾದರೂ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಮೋಸದಿಂದಾಗಿ ಅವು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ಕೈತಪ್ಪಿದವು ಆ ನಂತರ 1950ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದವನ್ನು ಬರೆದು ಖಾ/ಖಖಿ/ಔಃಅ ಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಾದರೂ ಕೂಡ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರು “ ಕೊನೆಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ” ಎಂಬ ಕೊರಗಿನಿಂದಲೇ 1956ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

1972ರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಾರತದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿದ ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ್ ಕಾನ್ಹಿರಾಮ್ ಅವರು ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆದರು.

1984ರಲ್ಲಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 14ರಂದು ಃಖ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ “ಜೈಭಿಮ್” ಎಂಬ ಫೋಷಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾನ್ಹಿರಾಮರು ಮಾಯಾವತಿಯವರಂತಹ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕಿಯನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು.

2. ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರೆ

ದಿನಾಂಕ 15.01.1956 ರಂದು ದಿಲ್ಲಿಯ ಇಂದ್ರಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಪ್ರಭುದಾಸ, ತಾಯಿ ರಾಮರತಿ, ಅಕ್ಕ ಮಾಯಾವತಿ ಅವರು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ತಂದೆಯೊಡನೆ ಡಾ|| ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾವೂ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರಂತೆ ಸಾಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕನಸುಕಂಡರು. “ನೀನು ಅವರಂತೆ ಸಾಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗು” ಎಂದು ತಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ತಂದೆಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾದ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ತಾವೂ ಸಹ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಜಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು ಇವರ ಭಾಷಣಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗತೋಡಗಿದವು ಜನರು ಇವರನ್ನು “ಜಯಂತಿ ಹುಡುಗಿ” ಎಂದೇ ಕರೆಯತೊಡಗಿದರು.

3. ಮಾಯಾವತಿಯವರ ಹೋರಾಟದ ಹಾದಿ

ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಬಿ.ಎ ಬಿ.ಇಡ್ ಪದವಿಯ ನಂತರ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾ, ಐ.ಎ.ಎಸ್

Correspondence
ಡಾ.ಅಶೋಕ ಜಿ. ಹೊಳಕ್ಕರ್
ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಗುಲಬರ್ಗಾ

ಪರಿಷ್ಕೇಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ 1977ರಲ್ಲಿ ಒಂದು “ಜಾತಿವಿನಾಶ” ಎಂಬ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವ ರಾಜನಾರಾಯಣ್‌ರವರು, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳನ್ನು “ಹರಿಜನ” ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು, ಜಾತಿ ವಿನಾಶದ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹರಿಜನ ಪದವನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಳಸುವಿರಿ? ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿಲ್ಲ ಆದಕಾರಣ ಜಾತಿವಿನಾಶದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡುವ ಸಮಾವೇಶವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಂಡ ತುಂಡವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದರು. ಇವರ ಭಾಷಣದಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾದ ಸಭಿಕರು ರಾಜನಾರಾಯಣ್‌ಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಕೂಗಿದರು ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯವರಿಗೆ ಜೈಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ಇದು ಕಾನ್ಸಿರಾಮರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಮಾಯಾವತಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ “ನೀನು ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದರೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಸಲಾಮ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀನು ಚಳವಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೋ, ನಾಳೆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿನಗೆ ಸಲಾಮ್ ಹೊಡೆಯುವ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನೀನು ಏರುತ್ತೀಯೇ” ಎಂದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಈ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾಯಾವತಿಯವರ ಜೀವನದ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿತು. ಕಾನ್ಸಿರಾಮರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸ-ಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

4. ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿ

1981-82ರಲ್ಲಿ ಬಾಮಸೇಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿ ಡಿಎಸ್4 ಸಂಘಟನೆ ಆರಂಭಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾನ ವಿರೋಧಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. 1984ರಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಪಕ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಸ್ವತಃ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು ಆಗ ಅವರ ತಂದೆ ಪ್ರಭುದಾಸ ಅವರು ನೀನು ಬಿಎಸ್‌ಪಿ ಸೇರುವಾದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರಿಯಾಗು ಎಂದರು ಆದರೆ ಅಕ್ಕಾ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿಎಸ್‌ಪಿ ಕಛೇರಿಗೆ ಬಂದು ನೇಲಿಸಿದರು “ಬಹುಜನ ಸಮಾಜ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ” ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಗುರು ದಾದಾಸಾಹೇಬ ಕಾನ್ಸಿರಾಮರ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದರು. 1994-95ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡದಾದಂತ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ದೇಶದ ಪ್ರಥಮ ದಲಿತ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ದಲಿತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಹುಜನರ ಮಹಾ ಪುರಷರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಯಗಳನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದುದು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತಿಂಗಳ ಮಾತ್ರ. ಅದರೂ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಗದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೇವಲ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಸಗುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದುವರೆಲಕ್ಷ ದೌರ್ಜನ್ಯಕೋರರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ “ಡಿ ಗ್ರೂಪ್” ನೌಕರರು ಖಾಯೋಗಳಿಸಿದರು. ಪೋಲಿಸ್ ಠಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀಡಿ ದಲಿತರ ಭಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧ, ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆ, ಸಾವಿತ್ರಿಬತಿ

ಫುಲೆ, ಭತ್ರಿಪತಿ ಶಾಹುಮಹಾರಾಜ್, ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ರಮಾಬಾಯಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟರು. ಹಾಗೂ ಇದೇ ಮಹಾಪುರುಷರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ 1996-97 ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 2003-04 ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಭೂರಹಿತ ದಲಿತರಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಖಾಲಿಯಿದ್ದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಲಾಗ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಗ್ರಾಮ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಮಾದರಿಗ್ರಾಮಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಕಾನ್ಸಿರಾಮ್‌ಜಿ ಶಹರಿ ಯೋಜನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಬಡವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಗುಂಡಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಂಧಿಸಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯರೇ ನಂಬರ್ 1 ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಲೇ ಅವರನ್ನು ‘ಉಕ್ಕಿನ ಮಹಿಳೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ 2007 ರ ವರ್ಷ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದ್ದು. ದಲಿತ - ಮುಸ್ಲಿಂ -ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದು ಅಕ್ಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆಗೈದರು. ಅವರ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು “ಖಫಿಚಿಟಿ ಇಟಿಡೆಚಿಡಿ” ಎಂದು ಕರೆದು ಕೊಂಡಾಡಿದರು. 2007 ಮತ್ತು 2012 ರ ನಡುವಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹುಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದ ಬಹುಜನರನ್ನು ಆಳುವ ಸಮಾಜವನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ/ಎಸ್‌ಟಿಗಳಿಗೆ 10%, ಒಬಿಸಿಗಳಿಗೆ 10% ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಬಡವರಿಗೆ 10% ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ 2010, 2011 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ “ಕೃಷಿ ಪುರಸ್ಕಾರ” ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಯಮುನಾ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಹೈವೆ, ಗಂಗಾ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಹೈವೆ, ಗೌತಮಬುದ್ಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಬಾರತದ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲೇ “ಮಾಸ್ಟರ್ ಪೀಸ್” ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಪಮಾನ - ಕೀಳರಿಮೆಗಳಿಂದ ಕುಗ್ಗಿಹೋಗಿರುವ ದಲಿತರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಲು, ಅವರೆದೆಯೊಳಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ಬೃಹದಾಕಾರದ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸ್ಮಾರಕ, ದಾದಾಸಾಹೇಬ ಕಾನ್ಸಿರಾಮ ಸ್ಮಾರಕ, ಬುದ್ಧ ಉಪವನ, ಕಾನ್ಸಿರಾಮ ಗ್ರೀನ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಪರಿವರ್ತನ ಚೌಕ್, ಮುಂತಾದ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಾ ಇವುಗಳು ಬೃಹತ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಅನುಪಮವಾಗಿದ್ದು, ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಬಜೆಟ್ ಹಣದಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯರದು. ಇಂದು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ದಲಿತರ ಒಂದು ವರ್ಗ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡು ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಲು ಅಕ್ಕಾ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ

ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತರು ಇಂದು ಕೃಷಿ - ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಬಡತನ - ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಆಳುವ ವರ್ಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರು ಏನುಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಅಕ್ಕ ಮಾಯಾವತಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನನಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. “ಖ ತಿಚಿಟಿಣಜು ಣಂ ,ಜು ಟಫಿ ರಿಜುಟಿಜ ಚಿಡಿಜ ಣುಜ ಡಿಷುಟಿಂ ಥಿಟಿಚಿ ಣಿ ಖಟಿಜುಚಿ” ಎಂಬ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರ ಮಹಾದಾಸೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕ ಮಾಯಾವತಿ ಈಡೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಫುಲೆಯವರಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬರಿಂದ ಮುನ್ನಡೆದ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಯು ಅಕ್ಕನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಕ್ಕ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಯ ನಾಯಕರೂ ಮಾಡದಂತಹ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕ ಮಾಯಾವತಿಯವರು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಮುಂದಿನ ದಲಿತ ಚಳವಳಿಯ ವಾರಸುದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರಿಗೆ ನಾವು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟೇ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಿದೆ.

5. ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಬಹುಜನ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಉಸಕೀ ರಾಜನೀತಿ. ಕುಮಾರಿ ಮಾಯಾವತಿಜೀ
2. ದಲಿತ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಬಹುಜನ ಸಮಾಜ ಪಕ್ಷ ಡಾ. ವಿವೇಕಕುಮಾರ
3. ಬೆಹನಜೀ ಅಜಯ ಬೋಸ್